

ЕУ ВЕСТИ

ЕУ ЦЕНТАР
мај 2025 година
ЕУЦ-број 102/2025

ПРОЛЕТНА ЕКОНОМСКА ПРОГНОЗА НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

На 19 мај 2025 година Европската комисија ја објави својата пролетна економска прогноза, во која се предвидува реален раст на БДП во 2025 година од 1,1% во ЕУ и 0,9% во еврозоната - во голема мера исти стапки постигнати во 2024 година.

За Северна Македонија се наведува дека растот на БДП се забрза во 2024 година, поттикнат од инвестициите и од јавната потрошувачка. Инфлацијата продолжи да опаѓа, но повторно се зголеми кон крајот на 2024, главно поради базните ефекти.

- Се предвидува дека растот постепено ќе се забрзува, поддржан од голем проект за јавна инфраструктура и од потрошувачката на домаќинствата, која има корист од силниот раст на платите и намалувањето на инфлацијата. Иако постепено се намалува во текот на периодот на предвидување, фискалниот дефицит веројатно ќе остане над 4% од БДП во 2025 година, бидејќи недостасуваат конкретни мерки за зголемување на приходите, додека тековните расходи се очекува значително да се зголемат.

Ризиците за изгледите за раст произлегуваат од послабата домашна побарувачка од очекуваната. Потрошувачката на домаќинствата може да биде намалена од одржливата инфлација и попригушените изгледи за вработување поради високиот раст на платите.

- Со оглед на недостатокот на значителен напредок во подобрувањето на управувањето со јавните инвестиции, проектот за патните Коридори 8 и 10д може да се соочи со ризици од

имплементација. Од друга страна, структурните реформи, поттикнати од Планот за раст на ЕУ, би можеле да ја зголемат продуктивноста и растот, се наведува во извештајот за Северна Македонија.

- „Инфлацијата повторно се зголеми од септември, но во голема мера ги одразува базните ефекти од повлекувањето на привремените контроли врз цените на основните прехранбени производи. Инфлацијата (без енергијата и храната) остана леплива, а секундарните ефекти од високите цени на енергијата и храната врз другите сектори полека се намалуваа. Централната банка постепено ја намали клучната каматна стапка на политиката од 6,30% во септември 2024 година на 5,35% во февруари 2025 година. Се предвидува дека инфлацијата ќе остане над 2% во 2025 и 2026 година, со потенцијални притисоци врз домашните цени од растот на платите и кредитите“, истакнува ЕК во својот [извештај](#).

Иако постепено се намалува во текот на периодот на предвидување фискалниот дефицит, веројатно ќе остане над 4% од БДП во 2025 година, бидејќи недостасуваат конкретни мерки за зголемување на приходите, додека тековните расходи се очекува значително да се зголемат.

<https://economy-finance.ec.europa.eu>

Содржина на вести:

Пролетна економска прогноза на Европската Комисија	1
Во фокусот на Европскиот парламент	2-3
Зајакнување на социјалниот дијалог во ЕУ	3
Собраниски активности поврзани со европските прашања	4-5
Самит на Европската политичка заедница во Тирана	6
Намалување на годишните административни трошоци за компаниите во ЕУ	6
Гаранција за надворешна акција - финансиска алатка за Европската Комисија	7
Проценка на Европската Комисија за националните планови за енергија и клима	7
Евробарометар - анкета на Европската Комисија	8
Новиот европски дигитален граничен систем	8
Годишно истражување на Пактот за вештини на ЕУ	9
Одберете Европа на науката	9
Поддршка од ЕУ на земјите погодени од шумски пожари	10
Европски хуманитарен форум 2025	10
Европски статистички монитор	11
ЕУ календар / јуни 2025	11

www.europarl.europa.eu

Плеарна сесија 5—8. мај 2025

На мајската пленарна сесија на ЕП европратениците се согласија да користат итна постапка за целна промена на стандардните перформанси на емисиите на CO₂ за нови автомобили и комбиња. Од 2025 година, годишната цел за намалување на емисиите на CO₂ од 15% во споредба со вредностите од 2021 година ќе се применува за периодот 2025-2029 година.

Европарламентот го одобри барањето на Белгија за поддршка од Европскиот фонд за приспособување кон глобализацијата за раселени работници (EGF) со 598 гласа. Вработените погодени од банкротот на белгиската автомобилска компанија „Ван Хул“ ќе имаат корист од пакетот помош на ЕУ во вредност од 8 милиони евра.

Европскиот парламент ја одбележа 80-годишнината од крајот на Втората светска војна во Европа на пленарна церемонија со тројца ветерани.

Во резолуцијата, која се однесува на Буџетот на ЕУ, усвоена со 317 гласа, европратениците побараа значително поамбициозна повеќегодишна финансиска рамка (MFF), што може да ги исполни растечките очекувања на граѓаните на ЕУ во услови на глобална нестабилност.

Европарламентот го одобри управувањето со буџетот од страна на Европската комисија, одговорна за повеќе од 95% од расходите на ЕУ, но предупреди дека структурните проблеми го поткопуваат финансискиот кредибилитет и спроведувањето на политиките на ЕУ. Одлуката беше донесена со 412 гласа.

Европарламентот усвои свои препораки за Европската стратегија за отпорност на вода. Во извештајот усвоен со 470 гласа, европратениците повикаа на амбициозна стратегија за ЕУ поефикасно да управува со своите водни ресурси и подобро да одговори на моменталните предизвици поврзани со водата.

„Во сегашните околности, и покрај демократските и проевропските аспирации на голем дел од турското општество, процесот на пристапување

на Турција во ЕУ не може да продолжи“, истакнаа европратениците во извештајот усвоен со 367 гласа.

Во двата усвоени извештаја европратениците го оценија напредокот постигнат од страна на Косово и на Србија во нивните напори за пристапување кон Европската Унија во текот на 2023 и 2024 година. „Косово треба да ги забрза реформите поврзани со ЕУ, а Србија мора да направи повеќе за да го заштити владеењето на правото и слободата на медиумите и да се бори против корупцијата“, истакнаа европратениците. Извештајот за Косово беше усвоен со 353 гласа, а за Извештајот за Србија гласаа 419 европратеници.

Со 371 глас Европарламентот го поддржа предлогот на Комисијата за целна промена на Директивата за живеалишта за да се усогласи статусот на заштита на волците во ЕУ со Бернската конвенција, намалувајќи го од „строго заштитен“ во „заштитен“.

Со 458 гласа европратениците го поддржаа предлогот на Комисијата за поддршка на автомобилскиот сектор во Европа, кој се соочува со влијанието на брзите технолошки промени и зголемената конкуренција. Предлогот се однесува на целна промена на стандардите за перформанси на емисиите на CO₂ за нови автомобили и комбиња.

Европарламентот усвои резолуции за човекови права за Танзанија, Русија и за Тибет.

Со 425 гласа Европарламентот го одобри предлогот на Комисијата за продолжување на шемата за складирање гас на ЕУ за 2022 година до 31 декември 2027 година бидејќи, во спротивно, ќе истечеше на крајот на 2025 година. Одредбата е дизајнирана да обезбеди безбедност во снабдувањето со гас пред зимската сезона.

ВО ФОКУСОТ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ

Европратениците усвоија ревидирани правила за спречување безбедносни ризици од странски инвестиции. Според новите правила, секторите како што се медиумските услуги, критичните сировини и транспортната инфраструктура ќе бидат предмет на задолжителна проверка од страна на земјите членки, со цел да се идентификуваат и да се решат ризиците поврзани со безбедноста или јавниот ред поврзани со странските инвестиции.

Европратениците гласаа за обновување на суспензијата на увозните давачки и квотите за одреден увоз од Украина, како што се железно и челик, што треба да истече на 5 јуни 2025 година. Тие го одобрија предложеното продолжување на овие мерки за либерализација на трговијата, кои се фокусираат на челикот, за да ѝ обезбедат на Украина витални приходи од извоз.

Пленарна сесија 21—22 мај 2025

Во своето обраќање пред европратениците, словенечката претседателка, Наташа Пирц Мусар, ги истакна предизвиците со кои се соочува ЕУ, вклучувајќи ги и тековните конфликти во Украина и Блискиот Исток.

Европскиот парламент го одобри предлогот на Комисијата, кој е дел од пакетот за поедноставување „Омнибус I“ презентирани на 26 февруари 2025 година. Европратениците усвоија само технички измени за цели на појаснување и поддржаа нов праг на минимална маса од 50 тони. Предложените измени во механизмот за приспособување на јаглеродните граници на ЕУ (CBAM), се дел од напорите за поедноставување за намалување на административниот товар за малите и средни претпријатија и повремени увозници.

Европратениците ја поддржаа номинацијата на Малетиќ на тајно гласање, со 460 гласа за членка (за втор мандат) на Европскиот суд на ревизори од Хрватска. Како што е предвидено во Договорот за ЕУ, секоја земја членка предлага еден кандидат за член на Европскиот суд на ревизори. Советот на ЕУ, по консултација со Европскиот парламент, го усвојува списокот на членови за мандат од шест години.

Европарламентот го одобри предлогот на Комисијата за зголемување за 50% на царините на ЕУ за земјоделски производи од Русија и Белорусија, кои сè уште не подлежат на дополнителни царински давачки. Целта е дополнително да се намали зависноста на ЕУ од двете земји. Производите што ќе бидат погодени од новите царини вклучуваат шеќер, оцет, брашно и храна за животни.

www.europarl.europa.eu

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА СОЦИЈАЛНИОТ ДИЈАЛОГ ВО ЕУ

На 21 мај 2025 година Европскиот парламент и земјите членки на ЕУ постигнаа политички договор за ревидираната Директива за Европски работнички совети, која има за цел да го зајакне социјалниот дијалог во ЕУ. Европските работнички совети (EWCs) се тела кои обезбедуваат вработените да бидат информирани и консултирани за транснационалните одлуки од страна на компании со повеќе од 1.000 вработени и кои работат во повеќе од една земја од ЕУ или ЕЕА. Значајното вклучување на вработените во одлуките на компанијата може да помогне во управувањето со промените, како на пример за време на реструктурирањето на компанијата или при воведување нови технологии. Во 2024 година, Комисијата предложи ажурирање на Директивата за да се олесни основањето на ЕРС, да се подобри нивната родова рамнотежа и да се промовира ефикасно спроведување.

Ревидираната Директива, исто така, го подобрува пристапот до правдата во случај на спорови и ги зајакнува казните за прекршоци. Таа ја гарантира способноста на компаниите да донесуваат одлуки и го поедноставува спроведувањето со отстранување на сложените исклучоци и подобрување на правната јасност.

<https://ec.europa.eu/commission>

СОБРАНИСКИ АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ЕВРОПСКИТЕ ПРАШАЊА

На 8 мај 2025 година претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, Африм Гаши, во рамки на посетата на Италијанската Република оствари средба со Лоренцо Фонтана, претседател на Долниот Дом на Италијанската Република. На средбата присуствуваа и членовите на пратеничката група на Собранието на РСМ за соработка со Парламентот на Италијанската Република: Благоица Ласовска, Димитар Ковачевски и Мимоза Муса, како и Марина Димовска, генерален секретар на Собранието РСМ.

Гаши оствари средба со сенаторката, г-ѓа Ема Паванели, која е и претседателка на Билатералната група за соработка со државите од Балканот на Италијанскиот Парламент и членовите на Групата, по која следеше средба со Џулио Тремонти, претседател на Комисијата за надворешна и европска политика, Дом на пратеници на Парламентот на Италијанската Република. На средбата присуствуваа и членовите на Комисијата, како и со Џилбо Виња, претседателот на Комисијата за политики за ЕУ. Континуираната поддршка сведочи за визијата на Италија за интегриран и стабилен Западен Балкан во НАТО и во Европската Унија, чиј заеднички именител е просперитетен регион без конфликти и отворени прашања.

Генералната секретарка на Собранието, Марина Димовска, оствари средба со Фабрицио Касталди, генерален секретар на Домот на пратеници на Парламентот на Италијанската Република.

www.sobranie.mk

На 14 мај 2025 година Гаши оствари средба со Карен Пирс, специјален пратеник на Обединетото Кралство за Западен Балкан. На средбата Гаши истакна дека очекува искреното пријателство и соработка коешто постои меѓу двете земји, во иднина уште повеќе да се зајакнува и унапредува.

На 18 мај 2025 година Гаши оствари средба со министерката за надворешни работи на Република Австрија, Беате Мајнл-Рајзингер. На средбата тој ги истакна пријателските односи помеѓу двете земји и се заблагодари за поддршката на Австрија на интегративниот пат на нашата земја во Европската Унија.

Генералната секретарка на Собранието, Марина Димовска и заменик-генералниот секретар, Никола Гошевски, на 27 и 28 мај 2025 година остварија посета на Парламентот на Република Словенија во Љубљана. За време на посетата, генералната Димовска оствари работна средба со генералната секретарка на Државниот збор на Република Словенија, Уршула Зоре Тавчар. На средбата беше изразено заедничко задоволство од досегашната плодна соработка меѓу парламентарните служби на двете земји, како и поддршката што Словенија континуирано ја дава во однос на европската интеграција на нашата држава.

СОБРАНИСКИ АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО ЕВРОПСКИТЕ ПРАШАЊА

На 26 мај 2025 година Националниот совет за евроинтеграции (НСЕИ) ја одржа третата седница, на која во фокусот беше исполнувањето на Реформската агенда (2024-2027), за потребните чекори, како и за предизвиците на тој пат. На средбата претседателот на НСЕИ, Венко Филипче, оцени дека еден од предизвиците на европскиот пат е потребата од меѓупариски консензус за спроведување на реформите. Потпретседателка на НСЕИ, Марија Петрушевска, истакна дека Реформската агенда на Република Северна Македонија (2024-2027) е силен инструмент со кој земјата ги потврдува своите заложби за спроведување на реформите, како процес во кој треба да бидат вклучени сите релевантни чинители.

На 7 мај 2025 година Меѓупартиската парламентарна група за следење на имплементацијата на обврските од Берлинскиот процес и реформската агенда од Планот за раст, оствари средба со Михаел Рајфенштул, директор за Југоисточна Европа во германското Министерство за надворешни работи. Претседателот на Групата и потпретседател на Собранието, Антонијо Милошоски, го истакна важниот момент за одржување на средбата, а тоа е формирањето на нова германска влада, момент битен и за нашата земја и за регионот.

Делегација пратеници од Клубот за младински прашања и политики на 14 мај 2025 година остварија средби во Европскиот парламент во Брисел во рамки на Програмата за млади пратеници, организирана од страна на Одделението за парламентарна поддршка и градење на капацитети, во рамки на Директоратот за демократска поддршка (Генерален директорат за надворешни политики на Унијата). Делегацијата во состав: Драгана Бојковска, претседателка на Клубот, и членовите: Јован Јаулески, Сергеј Попов, Јане Мицевски, Борче Цветков, Фериде Хаџиу и Рина Ајдари, имаше можност да размени мислења со европатениците Лукас Мандел, Карло Респер, Томас Вајц, Матијаш Немец, Себастијан Тункинен и Каи Тегетоф. Беа остварена посебна средба и со Валентина Суперти, директорка за Западен Балкан во Директоратот за проширување и источно партнерство, како и со Зузана Микалова-Шутјакова, шефица на одделот Европа 2 при Европската служба за надворешни работи.

САМИТ НА ЕВРОПСКАТА ПОЛИТИЧКА ЗАЕДНИЦА ВО ТИРАНА

На 6. самит на Европската политичка заедница (ЕПЗ), одржан на 16 мај 2025 година во Тирана, Албанија, претседателката на Европската комисија, Урсула фон дер Лајен, ја истакна силната заложба на Европа за зачувување на мирот и стабилноста на континентот.

Таа ја нагласи важноста на единството во Европа и потребата од заеднички напредок во иновациите, конкурентноста, отпорноста и глобалното партнерство. Посебен акцент беше ставен на економските иницијативи, како што се: Планот за раст за Западен Балкан и Молдавија и новата стратегија за регионот на Црното Море. Дополнително, беше презентирана агендата за поврзување со Централна Азија, со фокус на енергетиката, инфраструктурата и дигиталните

врски. На маргините на самитот, фон дер Лајен и претседателот на Европскиот совет, Антонио Кошта, остварија средби со лидерите на Азербејџан и на Ерменија, поздравувајќи го напредокот кон мировен договор. Урсула фон дер Лајен ја изрази поддршката за демократските реформи во Молдавија, заедно со водечките лидери од Европа. Таа истакна дека Европската политичка заедница е повеќе од форум – таа е доказ за способноста на Европа заеднички да се справува со глобалните предизвици.

Главна тема на самитот беше: „Нова Европа во нов свет: Единство - соработка - заедничко дејствување“.

<https://ec.europa.eu>

НАМАЛУВАЊЕ НА ГОДИШНИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ ЗА КОМПАНИИТЕ ВО ЕУ

Европската комисија предлага намалување на годишните административни трошоци за компаниите за 400 милиони евра, додавајќи на 8-те милијарди евра што веќе беа насочени преку претходните напори за поедноставување. Со нова категорија мали и средни претпријатија, мерките ќе ги олеснат обврските за усогласување и со тоа ќе ослободат ресурси за раст и инвестиции низ целиот Единствен пазар. Мерките ги зголемуваат стимулациите за малите и средни претпријатија за проширување, дигитализираат регулаторни процеси, ја намалуваат бирократијата и ја поддржуваат целта на Комисијата да ги намали административните трошоци за 25% вкупно и за 35% за малите и средни претпријатија до крајот на овој мандат.

Европската комисија идентификува нова категорија на компании, мали компании со средна капитализација (МСК), т.е. компании со помалку од 750 вработени; и или до 150 милиони евра промет или до 129 милиони евра вкупна актива. Овие мали компании со средна капитализација - речиси 38.000 компании во ЕУ - за првпат ќе пристапат до одредени постојни бенефиции за мали и средни претпријатија, како што се специфични отстапувања според Општата регулатива за заштита на податоци (GDPR) или поедноставени правила, како што се правилата за проспекти што го прават котирањето на мали и средни претпријатија на берзата поедноставно и поевтино.

Околу 10.000 компании, само во 2026 година, повеќе нема да треба да се регистрираат на порталот на ЕУ за F-гасови според предложените измени.

Предлогот ја поедноставува обврската за водење евиденција во GDPR, земајќи ги предвид специфичните потреби и предизвици на малите и средните претпријатија и организации, а воедно обезбедува заштита на правата на поединците.

<https://ec.europa.eu>

ГАРАНЦИЈА ЗА НАДВОРЕШНА АКЦИЈА - ФИНАНСИСКА АЛАТКА НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

Европската комисија ја зголемува ефикасноста и моќта на својата Гаранција за надворешна акција (GAG), клучна финансиска алатка во рамките на стратегијата „Глобална порта“, што нуди попристапни заеми за отклучување инвестиции во земјите партнери низ целиот свет.

Гаранцијата поддржува иницијативи, како што се: финансирање производство на зелен водород во Намибија; дигитално поврзување на Европа со Африка и Азија преку подморски кабли; развој на капацитети за производство на вакцини во Африка или поттикнување на апсорпцијата на јаглерод диоксид во амазонските шуми. Со предлогот, Комисијата ќе го зајакне овој моќен инструмент за финансирање - зголемувајќи го капацитетот на ЕУ за испорака на помош, а воедно подобро управувајќи со финансиските ризици.

Новите правила ќе ѝ овозможат на ЕУ полесно да ги прераспределува средствата помеѓу своите инструменти за финансирање, за да може да ја максимизира ефикасноста на странската помош на ЕУ. Односно, пофлексибилните правила ќе овозможат трансфер на дополнителни средства помеѓу различни гарантни фондови. Во исто време, ЕУ ќе искористи дополнителен простор за инвестиции со намалување на покриеноста на ризикот на некои заеми од Европската инвестициска банка (ЕИБ).

Дополнително, во тек се низа мерки за поедноставување за намалување на долгите процедури, така што пристапот до инвестиции во рамките на EAG може да се одвива побрзо. Новите мерки ќе им овозможат на партнерите за имплементација на ЕУ, како што се ЕИБ, Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) и други европски финансиски институции за развој, да работат поефикасно преку поедноставување на процедурите. Притоа, ЕУ се стреми да го забрза спроведувањето на влијателните проекти на Глобалната порта во земјите партнери, а воедно да им го олесни на европските бизниси вклучувањето во меѓународна соработка.

<https://enlargement.ec.europa.eu>

ПРОЦЕНКА НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ ПЛАНОВИ ЗА ЕНЕРГИЈА И КЛИМА

Земјите членки на ЕУ значително го намалија јазот во постигнувањето на целите за енергија и клима за 2030 година, според [проценката на Европската комисија за Националните планови за енергија и клима](#) (NECP). Земјите членки на ЕУ значително ги подобрија своите планови по [препораките на Комисијата](#) во декември 2023 година. Како резултат на тоа, ЕУ колективно се приближува кон намалување од 55% на емисиите на стакленички гасови (GHG), како што е обврзано во [Европскиот закон за клима](#), и достигнува удел од најмалку 42,5% од обновливата енергија.

Проценката на Комисијата покажува дека ЕУ во моментот е на пат да ги намали нето-емисиите на стакленички гасови за околу 54% до 2030 година, во споредба со нивоата од 1990 година.

Стратешките иницијативи како што се [Договорот за чиста индустрија](#) и [Акцискиот план за прифатлива енергија](#) ќе ги надополнат националните планови за енергетска ефикасност (NECP) во мобилизирање инвестиции во индустриска декарбонизација и чиста технологија, со што најдобро ќе се искористи домашниот потенцијал за обновливи извори на енергија и енергетски ефикасни решенија во Европа.

Проценката на Комисијата обезбедува солидна основа за дискусии за следните чекори во патувањето на ЕУ за декарбонизација кон 2040 година и постигнување климатска неутралност до 2050 година. Комисијата ќе ја интензивира работата со земјите членки за да ги затвори преостанатите празнини и да спроведе дополнителни упатства, наведени во проценката.

<https://ec.europa.eu/commission>

ЕВРОБАРОМЕТАР - АНКЕТА НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

Најновото истражување на Евробарометар, објавено на 28 мај 2025 година, открива највисоко ниво на доверба во Европската Унија во последните 18 години и највисока досега поддршка за еврото. Во сегашниот геополитички контекст, Европејците би сакале да видат посилна и поасертивна ЕУ преку заедничка политика за одбрана и безбедност, додека мирот останува вредноста што најдобро ја претставува ЕУ.

52% од Европејците веруваат во ЕУ, што е највисок резултат од 2007 година. Нивото на доверба е највисоко кај младите луѓе на возраст од 15 до 24 години (59%). Во исто време, 36% од Европејците велат дека ѝ веруваат на својата национална влада, а 37% велат дека веруваат на својот Национален парламент.

Три четвртини од испитаниците (75%) - највисоко ниво во последните повеќе од две децении - велат дека се чувствуваат како граѓани на ЕУ.

Анкетата на Евробарометар регистрираше највисока поддршка досега за заедничката валута, и во ЕУ (74%) и во еврозоната (83%). Кога станува збор за перцепцијата за состојбата на европската економија, 44% од Европејците ја сметаат за добра, додека 48% ја сметаат за лоша. Мнозинството граѓани (43%) сè уште мислат дека европската економска состојба ќе остане стабилна во следните 12 месеци.

Речиси седум од десет испитаници (69%) се согласуваат дека Европската Унија е место на стабилност во еден проблематичен свет. Речиси девет од десет Европејци (88%) се согласуваат дека треба да има повеќе соработка заснована на правила меѓу земјите и регионите во светот.

Според Европејците, ЕУ треба да преземе мерки на среден рок во областа на безбедноста и одбраната (39%), проследено со економијата (29%), миграцијата (24%) и климата и животната средина (24%).

<https://ec.europa.eu/commission>

НОВИОТ ЕВРОПСКИ ДИГИТАЛЕН ГРАНИЧЕН СИСТЕМ

Европската комисија го поздрави прелиминарниот политички договор од страна на Европскиот парламент и Советот за предлогот на Комисијата за прогресивно воведување на новиот дигитален граничен систем на Европа, Системот за влез/излез (EES).

Сите земји членки ќе започнат со имплементација на СВЕ веднаш штом ќе стане оперативен, а граничните власти постепено ќе ги регистрираат податоците за државјаните на трети земји што ги преминуваат границите. Сите лица ќе бидат регистрирани до крајот на шестмесечниот период. EES ќе го подобри управувањето со надворешните граници, ќе ја зголеми безбедноста во Шенген-зоната со откривање лица што го пречекориле

дозволеният престој и намалување на измамите со идентитет, и ќе овозможи автоматизирани гранични проверки. Ова ќе помогне во забрзувањето на граничните процедури, правејќи го патувањето полесно и побезбедно за сите.

Овој договор е клучен чекор за да се обезбеди дека информациските системи во Шенген-зоната можат да работат заедно. Ќе им овозможи на земјите членки да почнат да имаат корист од новиот систем, а воедно ќе им даде на граничните власти и на транспортната индустрија повеќе време да се приспособат на новите процедури.

<https://ec.europa.eu>

ГОДИШНО ИСТРАЖУВАЊЕ НА ПАКТОТ ЗА ВЕШТИНИ НА ЕУ

Според резултатите од годишното истражување на [Пактот за вештини](#) за [2024 година](#), повеќе од 6,1 милиони луѓе добиле обука во рамките на Пактот за вештини од неговото започнување во 2020 година. Над 3.200 организации кои инвестираат во развој на вештини сега се приклучија на Пактот, вклучувајќи ја индустријата, социјалните партнери, давателите на образование и обука, локалните власти и службите за вработување. Пактот за вештини е клучен за спроведување на [Унијата на вештини](#), новата стратегија на ЕУ за поддршка на развојот на вештини и зајакнување на конкурентноста на ЕУ. Пактот ги обединува јавните и приватните организации кои работат во партнерство за да ги идентификуваат празнините во вештините и да преземат конкретни мерки за нивно решавање.

Годишното истражување покажува дека Пактот ја забрзал својата поддршка за работниците и компаниите низ целата економија. Неговите [20 партнерства за вештини](#) во голем обем продолжуваат да бидат клучни двигатели на дејствување. Во 2024 година, членовите на овие партнерства обучиле просечно 33% од својата работна сила. Заедно, тие остануваат посветени на надградба и преквалификација на над 25 милиони луѓе до 2030 година. Во Унијата на вештини, Комисијата ги повика членовите на Пактот да ги удвојат своите ветувања за надградба и преквалификација.

Пактот за вештини беше лансиран во ноември 2020 година. Тој поддржува партнерства за вештини кои ги задоволуваат потребите на пазарот на трудот, поттикнувајќи ги зелените и дигиталните транзиции. Пактот, исто така, ја поддржува имплементацијата на [Европскиот столб на социјални права](#) и главните цели на ЕУ за вработување и обука утврдени во [Акцискиот план на столбот](#).

<https://ec.europa.eu>

ОДБЕРЕТЕ ЕВРОПА НА НАУКАТА

На 5 мај 2025 година, францускиот претседател Емануел Макрон и претседателката на Европската комисија, Урсула фон дер Лајен, присуствуваа на настанот: „Одберете Европа на науката“, за да ги охрабрат истражувачите и научниците од целиот свет да работат во Европа, во амфитеатарот на Универзитетот Сорбона во Париз.

Претседателката на Европската комисија, Урсула фон дер Лајен, изјави дека ќе издвои „нов фонд од 500 милиони евра“ за периодот 2025–2027 година „за да ја направи Европа цел на истражувачи“.

Покрај Фон дер Лајен, на научната конференција на Сорбона учествуваа и извршните потпретседатели на Европската комисија, Стефан Сежурне и Роксана Минзату и еврокомесарката за стартапи, истражување и иновации, Екатерина Захариева.

Во обид да ја трансформираат Европа во поголем глобален истражувачки центар, Европската Унија и Франција започнуваат иницијатива од повеќе милиони евра за да ја направат ЕУ „магнет“ за врвни меѓународни научници. Овој потег доаѓа во услови на зголемени геополитички тензии и загриженост за политичко мешање во научните истражувања, особено во Соединетите Американски Држави. Но, дури и кога лидерите ветија стотици милиони евра, некои европски истражувачи изразија скептицизам, прашувајќи се дали се прави доволно за зајакнување на истражувањата дома.

<https://www.euractiv.com/>

ПОДДРШКА ОД ЕУ НА ЗЕМЈИТЕ ПОГОДЕНИ ОД ШУМСКИ ПОЖАРИ

За да се подготви за зголемениот ризик од пожари во текот на претстојните летни месеци, ЕУ состави тимови од пожарникари и авиони за да им помогне на европските земји погодени од пожари.

За брза поддршка на локалните противпожарни бригади, во текот на јули и август, речиси 650 пожарникари од 14 европски земји ќе бидат стратешки позиционирани на клучни локации со висок ризик во Франција, Грција, Португалија и во Шпанија. Тие ќе го зголемаат бројот на пожарникари во секоја земја.

Дополнително, 22 противпожарни авиони и 4 хеликоптери ќе бидат стационирани во 10

земји членки за да интервенираат во случај на потреба. Координирани и кофинансирани преку Механизмот за цивилна заштита на ЕУ, овие ресурси ќе помогнат во ублажување на ризиците и ќе овозможат побрз и посилен одговор на кризи. Овие средства доаѓаат покрај националните капацитети.

Уште 19 копнени екипи за гаснење пожари, од околу 30 пожарникари и еден советодавен и проценувачки тим, се подготвени да бидат мобилизирани од ЕУ во тесна соработка со земјите членки и земјите учеснички преку Механизмот.

Во Координативниот центар за одговор во вонредни ситуации на ЕУ, ќе биде формиран посебен тим за поддршка на пожари, кој ќе работи 24/7, за следење на ризиците и анализа на научни податоци.

Овој проактивен пристап ја потврдува посветеноста на ЕУ да остане еден чекор напред од катастрофите, вклучително и оние влошени од климатските промени, и да ги здружи силите за заштита на животите, домовите и животната средина.

<https://ec.europa.eu>

ЕВРОПСКИ ХУМАНИТАРЕН ФОРУМ 2025

Европската комисија објави почетен хуманитарен износ од над 2,3 милијарди евра за 2025 година за решавање итни глобални кризи на Европскиот хуманитарен форум, кој заврши на 20 мај 2025 година во Брисел. Тој вклучува хуманитарно влијание на руската агресија врз Украина, хуманитарната ситуација низ Блискиот Исток, особено Газа, и ескалацијата на кризата во Судан.

Форумот се одржа во услови на рекордни хуманитарни потреби, предизвикани од тековните вооружени конфликти, катастрофи поврзани со климатските промени и несигурноста на храната. Над 305 милиони

луѓе низ целиот свет во моментот имаат потреба од итна хуманитарна помош. Во овој предизвикувачки контекст, ЕУ и нејзините земји членки на Форумот ветија дека ќе ја зајакнат хуманитарната дипломатија, ќе го зајакнат почитувањето на меѓународното хуманитарно право и ќе поттикнат интегриран одговор на кривката.

ЕУ сега е водечки донатор на хуманитарна помош во светот и клучен застапник за принципиелна хуманитарна акција.

Форумот ја означи обновената посветеност на ЕУ за справување со основните причини и влијанија на кршливоста. Европската комисија објави планови за развој на интегриран пристап кон кршливоста до 2026 година, комбинирајќи хуманитарни, развојни и мировни напори за подобро да се одговори на потребите на ранливото население и да се поддржи долгорочната отпорност.

<https://ec.europa.eu>

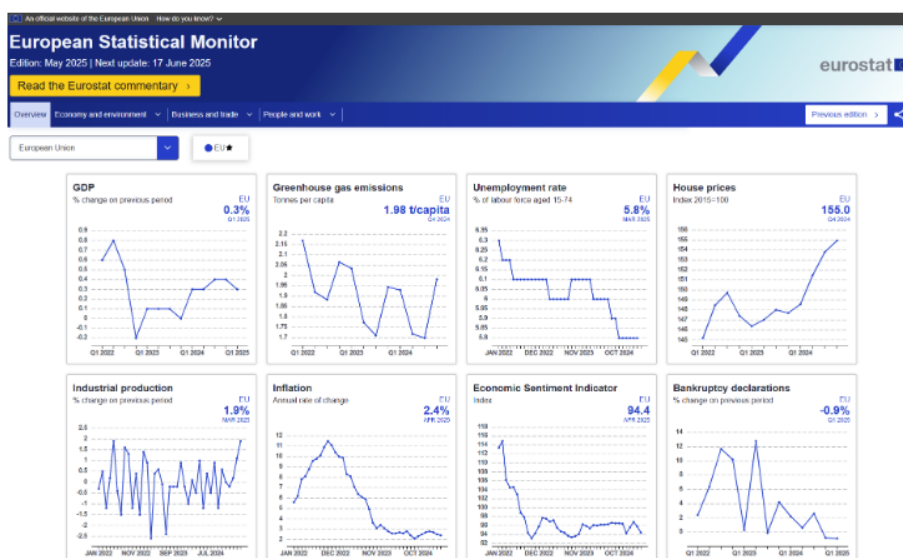
ЕВРОПСКИ СТАТИСТИЧКИ МОНИТОР

Евростат на 20 мај 2025 година го објави [Европскиот статистички монитор](https://ec.europa.eu/eurostat), контролна табла со краткорочни индикатори што опфаќаат различни области, како што се економија, животна средина, бизнис, здравство и работа. Оваа месечно ажурирана контролна табла е дизајнирана да ги следи случувањата во рамките на ЕУ како целина и нејзините членки, како и земјите од ЕФТА, обезбедувајќи холистички преглед на клучните случувања. Се фокусира на месечни и квартални индикатори, обезбедувајќи ажурирани сознанија и вклучува коментар, фокусирајќи се на неодамнешните промени и трендови.

Гледано според месечните деловни индикатори, во месец мај годинава индустриското производство продолжи да заздравува трет месец по ред, додека малопродажбата останува генерално стабилна, а производството во услугите се намали. Емисиите на стакленички гасови се зголемија, додека концентрацијата на загадувачи на воздухот во главните градови на ЕУ се намали. Во меѓувреме, месечната потрошувачка на електрична енергија се намали, додека уделот на електрична енергија произведена од обновливи извори се намали.

Европскиот статистички монитор се ажурира секој месец со најновите достапни податоци за секој индикатор.

<https://ec.europa.eu/eurostat>

ЕУ КАЛЕНДАР / јуни 2025

1. Состанок на Советот за надворешни работи, 23/6/2025, Брисел;
2. Состанок на Советот за општи работи, 24/6/2025, Брисел;
3. Пленарна сесија на Европскиот парламент, 16-19/6/2025, Стразбур.

The screenshot shows the 'European Union Newsroom' calendar for June 2025. It includes a search bar, navigation links (Home, Highlights, Press releases, Calendar, Audiovisual, Press contacts, Press facilities, Subscription services, About the EU), and a 'CALENDAR' section. The 'BROWSE FORTHCOMING EVENTS' section has filters for 'By topic', 'By organiser', and 'By type'. The 'BY MONTH' section displays a calendar grid for June 2025.

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Корисни врски за електронски публикации на ЕУ:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parliamentarium>

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ЕУ ЦЕНТАР НА СОБРАНИЕТО

Адреса: „11 Октомври“ бр.10, Скопје, 1000

Телефон: +389 2 3 11 22 55 локали 414 и 277

Е-пошта: nsei@sobranie.mk

Канцеларија 019

www.sobranie.mk

Во Собранието беше спроведен ИПА Проект за „Техничка помош за Парламентот“ во периодот од јануари 2011 до јуни 2012 година, чија општа цел беше зајакнување на институционалниот капацитет на Собранието и со тоа подобрување на неговата транспарентност и одговорност пред граѓаните.

Во рамките на ИПА проектот беше обезбедена финансиска и стручна помош за воспоставување ЕУ центар во Собранието.

Целта на формирањето на ЕУ центарот е на пратениците во Собранието и на Службата да им се обезбеди подобар пристап до информации што се поврзани со ЕУ прашања.

ЕУ центарот организациски е во рамките на Секторот за поддршка на Националниот совет за евроинтеграции и следење на евроинтеграциите.

ЕУ центарот располага со библиотека од книги и публикации од различни области на европските политики.

